

HET NEST

Elke maandag gaat De Standaard op zoek naar de wortels van een cultuurmens en naar hoe die zich vertakken in zijn leven en werk.

PIET MARIS, MOTOR VAN DE BANDS
JAUNE TOUJOURS EN MEC YEK

‘Te veel mensen verstopp zich in de grijze massa’

In het multiculturele Brussel vindt Piet Maris het gemeenschapsgevoel terug van het dorp waarin hij opgroeide. En waarin zijn vader hem leerde door te zetten.

PETER VANTYGHM

Is Piet Maris (45) de meest militante muzikant van Vlaanderen? Al maanden zet hij de VRT onder druk omdat die haar wekelijkse programma over wereldmuziek heeft afgevoerd. Zijn bands Jaune Toujours en Mec Yek bestuurt hij vanuit zijn eigen artiestencollectief Choux de Bruxelles. De burgerbeweging Hart Boven Hard staat hem heel na. Dat de Brusselse rapper Baloji deze dagen mensen geluk toewenst in een Coca-Cola-clip? En die Coca-Cola-Sessions in de Ancienne Belgique? ‘Het is een andere keuze’, zegt hij voorzichtig. ‘Ik praat natuurlijk nog met die mensen, maar ik keur het niet goed.’ Hij vermoedt dat de muziekwereld hem meewarig bekijkt. ‘Als je het spel niet meespeelt, mag je later zelf ook niet meespelen, niet? Maar ik voel me beter als ik duidelijke keuzes maak. Ik krijg soms ook aanbiedingen, van energiebedrijven bijvoorbeeld. Ik trek altijd het bedrijf na en moet dan soms weigeren. Maar ik probeer altijd uit te leggen waarom.’

Zorgeloos

Hij komt uit Meerbeke, een deelgemeente van Ninove en een kruispunt van steenwegen. Zijn jeugd noemt hij zorgeloos. In zijn herinnering is ze gevuld met de jeugdbeweging, de muziekacademie en met bouwkampen. En met De Wouwe, een volksdansgroep die zijn moeder oprichtte toen hij tien was. ‘Ze vond, nadat ze vijf

kinderen gebaard had, dat ze verder nog iets van haar leven moest maken. Ze heeft alle opleidingen gevolgd en werd nationaal dansleidster.’ Hij heeft veel met haar gediscussieerd. ‘Met mijn belgisme was ze het niet eens. Ze kwam uit een Vlaams nest en vond dat ik geen politieke uitspraken moest doen. Ik had eens een trainingspak aan waarop een slogan tegen extreem-rechts stond. Dat kon niet, vond ze. Geen politieke boodschappen op kledij.’ ‘Maar ik vond, en vind het nog steeds zo handig dat mensen weten wie ze voor zich hebben. Te veel mensen verstopp zich in de grijze massa. De ene stelling staat de andere toch niet in de weg? Dat is wat ik bedoel met *Super Diver City*, zoals mijn nieuwe plaat heet: ‘Superdiversiteit’.

Ontembaar

Zijn koppigheid heeft hij van zijn vader. Theo Maris had turnleraar moeten worden, was enige tijd vertegenwoordiger, maar maakte een U-bocht en werd een groene jongen met een ontembare fantasie. Maris plaatste veertig jaar geleden een windmolen om elektriciteit op te wekken, vond min of meer de kringloopwinkel uit, en wilde files oplossen door auto's in een treinsysteem te verbinden. ‘We begrepen hem vaak niet, maar hij was groen avant la lettre. En het klopte vaak, hoor.’ ‘Zijn doorzettingsvermogen hebben we allemaal geërfd. Ze hebben

‘Ik vind dat er altijd een boodschap moet zitten in wat je doet. Dat komt doordat ik geloof dat ik een verschil kan maken. Is dat naïef?’

‘Mijn gebrek aan scholing heeft ervoor gezorgd dat bijna niemand accordeon speelt zoals ik dat doe’

hem vaak uitgelachen, maar hij trok zich daar niets van aan. Ook zijn ouders stonden altijd recht in hun schoenen, hoewel ze het niet makkelijk hadden. Wij hadden het ook niet breed, maar iedereen heeft kunnen studeren. Hij was geen dromer, hij zocht realistische oplossingen. Dat doe ik ook.’ Maar elke zoon rebelleert, toch? ‘Ik had drie oudere broers, die hadden het zware werk al gedaan. Ik had wel de reputatie lui te zijn, wat ik onterecht vond. Ik wilde graag werken, maar ik wilde niet meestappen omdat het zo moest. Mijn vader heeft ooit gezegd dat het leven meer is dan onder een boom boekjes liggen lezen (lacht). Wel, ik heb Germaanse talen gestudeerd. Tegen alle twijfelaars in, die vonden dat dat niet kon omdat ik geen Latijn gedaan had.’

Percussief

Waarom hij voor de accordeon koos, weet hij niet. Een leraar was er niet in het dorp, en dus leerde hij piano. Later leerde hij zichzelf accordeon spelen, met foute technieken. ‘Die zitten er nog in, maar daardoor heb ik een eigen stijl. Ik speel heel percussief omdat ik eigenlijk als een ritmegitarist wil spelen. Elk nadeel is een voordeel, heb ik geleerd. Mijn gebrek aan scholing heeft ervoor gezorgd dat bijna niemand speelt zoals ik dat doe.’ Ook zijn broers Bart en Jan zijn muzikant. ‘Nochtans kwamen we niet uit een muzikaal nest. Radio Klara stond op, en we gingen mee

naar de ‘treffens’ in Gooik, waar vooral de volksinstrumentenmarkt me interesseerde. Er heerst een open en vrije sfeer. Voor mij maakt folk deel uit van de wereldmuziek. Ik kreeg mijn grote inzicht voor Jaune Toujours toen ik de Franse band Les Nègresses Vertes ontdekte. Ik hoorde rock en rai en ska en dingen die ik niet kende en niet kon beschrijven, maar het klopte. Het was een wereld die openging.’ Zijn andere band, Mec Yek, is een verlengstuk van dezelfde gedachte. In Brussel ontmoette hij een

oude vriend uit Meerbeke, Serge. Die kende dan weer een muzikant uit Slowakije. ‘Ze zochten een accordeonist: was dat niets voor mij? Het moest gratis, dus voelde ik me niet geneerd omdat ik die folkstijl totaal niet kende. Een van onze eerste concerten was in Brasserie de l'Union in Sint-Gillis. ‘Het zat stampvol, er waren drie barmannen in drie kleuren, het publiek was al even divers, en we werden ongelooflijk onthaald, al kende niemand ons. Ik ben toen in Sint-Gillis gaan wonen.’

Piet Maris: ‘Ik voel me beter als ik duidelijke keuzes maak.’ © Geertje De Waegeneer

De jonge Piet Maris op bouwkamp. © EF

Dwarsliggers

Hoe past het allemaal in elkaar? Van Meerbeke naar Sint-Gillis? Van dansstages naar wereldmuziek? Was het een breuk, of zoekt hij in diversiteit wat hij, geboren melancholicus, wil bewaren uit zijn jeugd? Het dorp was een gemeenschap, denkt hij. ‘We namen deel aan veel activiteiten. En ik had een aversie tegen die dansen in De Wouwe, maar ik herinner me hoe leuk het was om als kind in de gang te spelen terwijl al die volwassenen zich amuseerden. Daar vermengde mijn moeder muzikale tradities om het purisme tegen te gaan, waardoor het een volks gebeuren werd. Dat is een gevoel dat ik zoek.’ Zijn uitgesproken standpunten heeft hij van zijn vader, die zich graag in discussies mengde en altijd zijn mening gaf. ‘Het is ook eigen aan Ninove, een stad van “dwarsliggers”. De mensen zijn er eigengereid, dat zit er precies in het water. Ik vind dat er altijd een boodschap moet zitten in wat je doet. Dat komt doordat ik geloof dat ik een verschil kan maken. Is dat naïef? Kijk, we bestaan bijna twintig jaar en we zijn er nog altijd. En bands die ik vergelijkbaar vind in de ons omliggende landen, zoals 17 Hippies, De Kift, Lo Jo Tri-ban, die zijn er ook nog altijd.’

‘Super Diver City’ van Mec Yek is nu uit ★★★★★